

בעזהשי"ת

קזמזרס

חידושי תורה

פרשת יתרו

יו"ל על ידי

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל

מסאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קרית יואל - בני ברק

כיתה ז' (א)

הר"ר שאול יחזקאל שווארץ הי"ו

חידו"ת לפרשת יתרו

כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל. פרש"י לבית יעקב אלו הנשים תאמר בלשון רכה, ותגיד לבני ישראל דברים קשים כגידין, וקשה דלא נאמר רק דיבור אחד הבטחות טובות והייתם לי סגולה מכל העמים וגו', ואי אפשר לומר שהיו עוד דיבורים שאין כתובים בפסוק דרש"י"ל פי' על אלה הדברים אשר תדבר אל כל ישראל לא פחות ולא יותר. וי"ל דהצדיקים האמיתיים כל ימיהם בתשובה על הימים שעברו שלא השלימו את עצמם בעבודת השי"ת כראוי, וכל מה שרואים חסדי השי"ת ורב טובות שעושה עם עמו ישראל הם מתלהבים יותר בעבודת השי"ת ומתמרמרים ביותר על הימים שעברו שלא הכירו עוד את הבורא ית"ש כמו עכשיו וקצרו בעבודת השי"ת מכפי הראוי לעובדו. והביא בסידורו של שבת מעשה בר' סעדי' גאון שפעם אחת בא אצלו אחד מתלמידיו פתאום בלילה, ומצא אותו שהי' מתגלגל בשלג, והי' התלמיד עומד משתומם ונחרד ונרתת, ואמר לו רבי רבי כלום ח"ו אתם צריכין לתשובה ביסורים וסיגופים גדולים כאלה, ואם הדרת כבודו שמעולם נשמר מכל לכלוך והרהור עבירה מסגף עצמו כך, מה נעשה עוד אנחנו איזובי קיר, מלאים פשעים ועונות מנעורינו, הלא לא יספיקו לנו כל מיני צער ויסורים בסיגופים גדולים מרים כמות, לפי ערך הדרת מעלת כבוד תורתו, שיהי' צריך לגילגול שלג,

והשיב לו, תדע שמעולם לא עשיתי כזאת, כי ידעתי בנפשי שלא עברתי על עבירה כזו ח"ו שאהיה צריך לכל זה, ואך למדתי דרך הזה מבעל הבית אחד, שבאתי לבית מלונו, ונתאכסנתי אצלו, והוא לא הי' מכיר בי אם אני בעל תורה או לו, וכבדני כערך הכבוד שעושין לכל אדם מהמוני עם בית ישראל, ואחר כך יצא הקול בעיר שאני באתי לשם, ונתאספו כל בני העיר אנשים ונשים וטף, ובאו כולם לכבודי, כדרך אנשי ישראל שכבוד תלמיד חכם יקר בעיניהם, וכלם מכבדין אותי ומספרין בשבחי, ומשמשין אותי למאוד, וכראות הבעה"ב שכן הוא, התחיל גם הוא אחר כך לכבדני בכבוד גדול ונורא מאוד, ולעשות לי כל מיני יקר וגדולה כפי השגת ידו ויותר, וכשרציתי לצאת משם לשום לדרך פעמי, וכל בני הקהילה עומדים ללווינו ויפול הבעל הבית לפני רגלי, ויבך ויתחנן לי לאמור ימחול נא כבוד תורתו לי עד כבודו, ואמרתי לו, הלא כל הכבוד הזה עשית לי מאשר הי' בידך ובכוחך לעשות, ומה היית יוכל לעשות עוד בכבודי, והשיבני אני מפייסו על השעה הראשונה שלא הייתי יודע במעלות גדולות אדוני מורי ורבי, ולא כבדתו בכבוד הראוי לכבודו הרמתה, רק כפי שמכבדין שאר אנשים, על זה אני נופל לפני רגלי אדוני מורי ורבי, ומבקש מלפניו, יסלח אדוני לעבד על מעט הכבוד שעשיתי לו שלא ידעתי אז

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ק מרן רבינו הקדוש זיעעב"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

וישבו לאכול לחם עם חותן משה לפני

האלקים, זאגט רש"י אז משה רבינו האט משמש געווען ביי די סעודה, מכאן שנהנה מסעודה שת"ח מסובין כאילו נהנה מזיו השכינה.

לכאורה ווי אזוי האט משה רבינו געמעגט עפ"י הלכה, משמש זיין ביי די סעודה, תוספות אין בבא בתרא זאגט אז די פערציג יאר אין מדבר איז משה רבינו געווען דער מלך ישראל, און מיר פסק'ענען (קידושין לב:) אז מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול.

ענטפערט דער עיר דוד ווייל די גמרא זאגט אין מס' סוטה (דף מא.) שום תשים עליך מלך, אז דער מלך איז אליין מצווה זיך צו פירן בכבוד. פרעגט די גמרא אגריפת המלך האט דאך געליינט די תורה שטייענדיג, און די חכמים האבן אים געלויבט אויף דעם וואס ער האט זיך מכניע געווען פאר די תורה, ענטפערט די גמרא אז ביי א מצוה איז אנדערש ווי דער מלך קען יא מוותר זיין אויף זיין כבוד. זאגט דער תוס' אז דאס איז געזאגט געווארן דוקא ביי א מצוה וואס איז דא אויך כבוד השכינה אזוי ווי ביי אגריפס וואס מ'האט געליינט אין די עזרה נוכח פני השכינה.

מיט דעם פארשטייט מען אז נאכדעם וואס רש"י האט געזאגט אז משה רבינו איז געווען "עומד ומשמש ביי די סעודה איז לכאורה שווער ווי אזוי האט ער געמעגט משמש זיין אלס דין מלך, אויף דעם איז דער תירוץ, "לפני האלקים" ווייל עס איז כאילו נהנה מזון

בגדולת אדוני מורי ורבי, ואלה הדברים נכנסו בתוך מעמקי לבי, אם בכבוד בשר ודם נפל לפני בבכי ובתחנונים שאסלח לו על העבר, מכל שכן וכל שכן בגדולת יוצר בראשית, שידעתי בטיב אשר עתה נתרבה הדעת וההכרה אצלי ביותר ויותר מאשר ידעתינו מאז, ועתה גדל עבודתי ויראתי ואהבתי אליו ביתר שאת, לפי ערך גדולת ההכרה בו, ועל העבר אני מתחנן ומבקש מלפניו, ומסגף עצמי בסגופים האלה, שימחול לי על מיעוט עבודתי וקטנות יראתי ואהבתי בימים שעברו, כי מצער הוא מאד לפי ערך העבודה שראוי לעבדו בפחד ובאימה כאשר עתה אני מכיר בו, ולא זה בלבד שהוא בחינת הכלליות תשובה על העבר, אף גם בעזה"י בכל יום ויום אני מכיר יותר בגדולתו, לפי שכלי, ועבודה רבה נוספת אלי בכל עת ובכל יום אני מתחרט ועושה תשובה שלימה על יום אתמול כי יעבור במיעוט הכבוד הראוי לפי אשר ידעתי ביום זה, עכ"ל.

והשתא י"ל שהקב"ה אמר באמת רק דיבור אחד דברים טובים והייתם לי סגולה וגו', ולבני ישראל הבני עליה היו דברים קשים כגידין, כי בשמעם גודל החסד שיעשה השי"ת עמהם כשיקיימו את התורה התמרמרו מאוד על הימים שעברו שלא ידעו את גודל חסדו של השי"ת, ולא עבדו אותו כראוי, משא"כ לנשים ולהמון עם הפשוטים היו דברים אלו ממש לשון רכה, שהתענגו מאוד מההבטחות הטובות שהבטיח השי"ת לעמו.

(דברי יואל)

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות כ"ק מרן רבינו הקדוש זיעונו"א - בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

השכינה, און ביי אזא פאל מעג דער מלך מוחל זיין אויף זיין כבוד.

דער רמ"ע מפאנו זצ"ל אין ספר עשרה מאמרות (מאמר חקור דין פל"א) זאגט א רמז פארוואס השי"ת האט געגעבן די תורה דוקא אויפן בארג סיני.

ווייל "סיני" איז בגימטריא זעקס הונדערט טויזנט, דער צאל וויפיל אידן עס זענען געשטאנען ביים מעמד הר סיני, ווי אזוי?

ס-י-נ-י מען הייבט אן צו רעכענען ס'מאל י' דאס הייסט 60 מאל 10 דאס באטרעפט 600,

דערנאך 'סי' מאל נ', דאס הייסט 600 מאל 50, קומט אויס 30,000, דערנאך רעכנט מען 'סיני' מאל י' דאס הייסט 30,000 מאל 10 קומט אויס 300,000.

יעצט רעכנט מען דעם מילוי פון די אותיות פון ס-י-נ-י. דער מילוי פון סמ"ך איז מ"ך וואס באטרעפט 60, דער מילוי פון יו"ד איז ו"ד וואס באטרעפט 10, דער מילוי פון נ"ן איז ׳ וואס באטרעפט 50, דער מילוי פון יו"ד איז ו"ד וואס באטרעפט 10. און מ'רעכנט דאס לויטן פריערדיגן חשבון האט מען שוין נאך 300,000 אינאיינעם איז דאס 600,000.

היה אתה לעם מול האלוקים

הרה"ק ר' זושא מאניפאלי זי"ע, הלך פעם אחת ברחוב, וראה נער אחד הולך עם ספריו להחדר דבי רב וקרא אותו, ושאל לו: למה לך לילך להחדר, מנה תועלת יהיה בהליכתך זה, הלא יותר טוב שתלך לשחוק עם נערים ותבלה העת בתענוגים, ולמה לך ללמוד אצל רבך, ורבך זה נוגש אותך שתוכל השיעור גמרא, ומה יהיה לך מנהגמרא הזאת, כשמוע זאת הנער הלך, גער עליו בקולו: הוי זקן שוטח הכי זהו תכלית הבריאה, וכי בשביל זה נבראתי, לבל ללמוד ולא להתפלל רק לשחוק עם הנערים ולבלות העת בדברי שטות, וגער עליו בניזיפה, וירץ מהר ממנו אל החדר, ומיד אמר הרה"ק הנ"ל: רבונו של עולם, ראה נא גדולת וקדושת היהודים, איך שעוד מנעוריהם מבינים שנבראו רק ללמוד ולהתפלל ולעשות רצונך, וזה פירש הפסוק "היה אתה לעם מול האלוקים" והבאת את הדברים אל האלקים" רצה לומר דיתרו אמר למשה רבינו ע"ה, היה אתה לעם כנגד אלקים, דתנסה לומר להם במכוון דלא יקיימו ציווי הקב"ה, ותראה איך שלא ירצו בזה, רק לקיים רצון קונם, ובזה תוכל אתה להמליץ עבורם לפני הקב"ה, שבאמת צריכים לחיוושע בכל טוב, כי הלא עושים בכל כוחם רצון קונם, וזה "והבאת את את הדברים", רצה לומר את הדברים האלה, אל האלקים.

(אמרות מהורות)